

Regnskabsanalyse: Dækningsbidrag for udvalgte afgrøder

Analysen er trykt i pjecen *Produktionsøkonomi 2012*, og omfatter dækningsbidrag på vinterhvede, vårbyg, vinterbyg og vinterraps for høståret 2011.

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Dækningsbidragene for korn blev i 2011 i gennemsnit på niveau med eller lidt højere end i 2010. Det opnåede dækningsbidrag i vinterraps var væsentligt højere i 2011, end det der blev opnået i 2010.

Salgsprisen på foderhvede var i begyndelsen af 2011 ca. 140 kr. pr. hkg, og den steg moderat frem til juli. Herefter faldt prisen gennem høstperioden til ca. 130 kr. pr. hkg, og prisen kom under 130 kr. pr. hkg inden udgangen af 2011 (se www.farmtal.dk).

Figur 1 viser den gennemsnitligt fakturerede salgspris for foderhvede i den enkelte måned. Korn solgt i den enkelte måned kan være handlet til andre priser end de priser, der er vist i figuren, da de dækker både det handlede i den enkelte måned og det, der er solgt på kontrakt på et tidligere tidspunkt.

Udviklingen i prisen har naturligvis betydning for de dækningsbidrag, der er opnået i salgsafgrøderne.

Dækningsbidrag i kr. pr. ha er for udvalgte salgsafgrøder i 2011 vist i tabel 1. Dækningsbidraget for vinterhvede og vinterbyg er på samme niveau eller bedre i 2011, end de tilsvarende dækningsbidrag for 2010.

For vårbyg og vinterraps er dækningsbidragene væsentligt bedre i 2011 end i 2010. For vårbygges vedkommende skyldes det primært meget høje høstudbytter i 2011, og for vinterrapsen skyldes det væsentligt bedre priser i 2011.

Figur 1. Prisudvikling gennem 2011 på vinterhvede til foder. Kilde: www.farmtal.dk.

Resultaterne for 2009-2011 er opgjort på baggrund af Videncentrets database over produktionsgrensregnskaber. Årets priser, som de fremgår af regnskaberne, er de faktisk realiserede priser, som bedrifterne har opnået ved handel i perioden fra 1. januar til 31. december 2011, mens dækningsbidraget er beregnet på baggrund af både det internt og det eksternt omsatte. EU-støtteordninger indgår ikke i beregningerne.

Når bruttoudbyttet ikke er identisk med pris gange udbytte i hkg, skyldes det andet udbytte, især halm, og forskelle i angivet pris og anvendt pris i regnskabet.

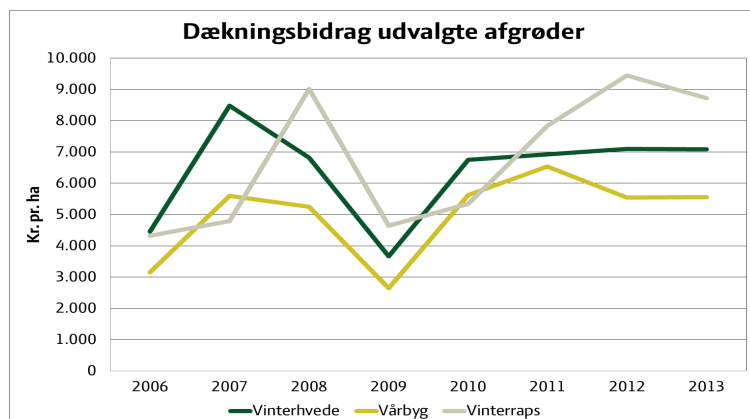
Prognoserne for 2012-2013 er baseret på bedste skøn over priser, omkostninger og udbytter for henholdsvis 2012 og 2013. Der er benyttet budgetkalkuler fra www.farmtal.dk, primo juli 2012.

Det skal præciseres, at priserne er baseret på hele årets gennemsnitspriser og ikke på prisen i høst. Derfor kan de aktuelle priser, som den enkelte landmand sælger sine afgrøder til, sagtens afvige væsentligt fra de angivne priser i tabel 1. Da der i en del af regnskaberne indgår husdyrgødning, som ikke er værdisat, er stykomkostningerne ikke identiske med det forventede i budgetkalkulerne.

Tabel 1. Fem års udvikling i dækningsbidraget for fire udvalgte salgsafgrøder, på konventionelle bedrifter. Tal for 2012 og 2013 er baseret på prognoser over priser og omkostninger.

År	2009	2010	2011	2012	2013
Vinterhvede					
Hkg pr. ha	82	69	68	73	73
Kr. pr. hkg	81	131	137	130	130
Bruttoudbytte pr. ha	6.599	9.074	9.409	9.583	9.583
Stykomkostninger pr. ha	-2.940	-2.322	-2.484	-2.484	-2.491
Dækningsbidrag pr. ha	3.659	6.753	6.925	7.099	7.092
Vårbyg					
Hkg pr. ha	59	54	61	58	58
Kr. pr. hkg	82	134	139	130	130
Bruttoudbytte pr. ha	4.730	7.194	8.500	7.561	7.561
Stykomkostninger pr. ha	-2.088	-1.571	-1.966	-2.015	-2.005
Dækningsbidrag pr. ha	2.642	5.623	6.534	5.546	5.556
Vinterbyg					
Hkg pr. ha	68	58	58	61	61
Kr. pr. hkg	80	131	138	130	130

Bruttoudbytte pr. ha	5.525	7.513	8.091	8.060	8.060
Stykomkostninger pr. ha	-2.463	-1.855	-1.801	-1.865	-1.817
Dækningsbidrag pr. ha	3.062	5.658	6.290	6.195	6.243
Vinterraps					
Hkg pr. ha	41	35	34	37	37
Kr. pr. hkg	209	230	303	330	310
Bruttoudbytte pr. ha	8.209	8.108	10.404	12.100	11.367
Stykomkostninger pr. ha	-3.566	-2.764	-2.563	-2.653	-2.640
Dækningsbidrag pr. ha	4.642	5.343	7.841	9.447	8.726

Figur 2. Dækningsbidrag for tre udvalgte afgrøder, opgjort i det enkelte års priser. 2012 og 2013 er forventninger baseret på prognoser for udbytter og priser.

For 2012 forventes dækningsbidrag omtrent på niveau med 2011, dog forventes et højere dækningsbidrag for raps på grund af prisudviklingen på vinterraps. Figur 2 viser henholdsvis den realiserede og den forventede udvikling i dækningsbidraget for tre salgsafgrøder i perioden fra 2006 til 2013.

Holder afgrødepriserne i 2012 og 2013 et højere niveau end det forventede, vil resultaterne naturligvis overstige det, som nærværende prognoser angiver.

Spredning i resultaterne for vinterhvede

Analysen i dette afsnit er baseret på gennemsnitlige opnåede dækningsbidrag for de 115 bedrifter, der indgår i analysen. Bag tallene ligger en væsentlig spredning - både i udbytte og priser. Tabel 2 viser bedrifternes opnåede dækningsbidrag for vinterhvede, inddelt i fem grupper efter stigende dækningsbidrag.

Forskellen på det laveste og det højeste dækningsbidrag er 5.476 kr. pr. ha. Langt den største forskel ligger i bruttoudbyttet - nemlig 4.797 kr. Der er ikke væsentlige forskelle i stykomkostningerne, dog har de bedrifter, der opnår de ringeste dækningsbidrag samtidig de højeste stykomkostninger.

Den gennemsnitlige pris for vinterhvede er 139 kr. pr. hkg. I alle grupper er opnået stort set samme pris for hveden i gennemsnit. Som det ses i figur 1, var der i 2011 ikke de store udsving i hvedeprisen. Derfor betød salgstidspunktet ikke ret meget for resultatet i 2011.

Tabel 2. Forskelle i udbytte, omkostninger, og dækningsbidrag for vinterhvede i 2011, 115 bedrifter opdelt i fem grupper efter dækningsbidrag i vinterhvede.

Hkg pr. ha	48,7	59,5	67,3	72,1	79,7
Kr. pr. hkg	138	139	130	140	139
Bruttoudbytte	6.203	7.517	8.282	9.894	11.000
Udsæd	-551	-597	-469	-517	-477
Gødning	-965	-741	-552	-558	-893
Planteværn	-768	-798	-722	-826	-678
Diverse	-729	-494	-460	-469	-287
Stykomkostninger	-3.013	-2.630	-2.203	-2.370	-2.334
Dækningsbidrag	3.190	4.888	6.080	7.524	8.666

Se pjecen [Produktionsøkonomi Planteavl 2012](#).